

ВІДГУК

Офіційного опонента, доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри урології НМУ імені О.О. Богомольця **Нікітіна Олега Дмитровича** на дисертаційну роботу Кірієнка Тараса Васильовича на тему: «Підходи до лікування пацієнтів із каменями верхніх сечових шляхів і судинною та кардіологічною патологією», подану до офіційного захисту на здобуття наукового ступеня доктор філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» до разової спеціалізованої вченої ради, утвореної при Національному університеті охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика.

Науковий керівник: Бойко Андрій Іванович, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри урології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика.

Актуальність теми дисертації

Сечокам'яна хвороба (СКХ) є однією з найпоширеніших патологій сечовидільної системи, що має тенденцію до зростання захворюваності у всьому світі. Вона не лише спричиняє виражений больовий синдром і значно знижує якість життя пацієнтів, але й призводить до розвитку серйозних ускладнень, таких як гідронефроз, інфекційні ураження нирок і ниркова недостатність. Незважаючи на значний прогрес у профілактиці та консервативному лікуванні нефролітіазу, значна частка пацієнтів потребує хірургічного лікування.

У зв'язку зі стрімким розвитком кардіохірургії та кардіології, розширенням показань до хірургічного лікування і підвищенням його доступності на різних рівнях надання медичної допомоги суттєво зросла виживаність пацієнтів із серцево-судинною патологією, а також загальна тривалість життя населення.

Вказані тенденції зумовили зміну структури супутньої патології у пацієнтів старших вікових груп. Як наслідок, у клінічній практиці уролога

зростає частка пацієнтів із поєднанням каменів верхніх сечових шляхів і судинною та кардіологічною патологією, що суттєво ускладнює вибір оптимального методу хірургічного лікування та підвищує ризик періопераційних ускладнень.

У цьому контексті дослідження, спрямоване на покращення безпечного та ефективного застосування малоінвазивних методів лікування в умовах коморбідності, є своєчасним і клінічно значущим.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконана у відповідності з планом ініціативно-пошукової науково-дослідної роботи кафедри урології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика за темою «Розробка та удосконалення заходів підвищення ефективності малоінвазивного лікування хворих з каменями верхніх сечових шляхів» (№ державної реєстрації 0122U000466), термін виконання дисертаційного дослідження: 2021-2025 рр.

Наукова новизна дисертаційної роботи

У дисертаційній роботі вперше розроблено системні підходи до хірургічного лікування пацієнтів із каменями верхніх сечових шляхів у поєднанні з судинною та кардіологічною патологією з урахуванням впливу антитромботичної терапії на перебіг операційного та періопераційного періодів.

У результаті комплексного аналізу клінічних, лабораторних та інтраопераційних показників ідентифіковано чинники, що визначають ефективність і обмеження застосування основних малоінвазивних методів лікування уrolітіазу. Сформульовано показання до вибору оптимального методу хірургічного лікування пацієнтів із каменями верхніх сечових шляхів і судинною та кардіологічною патологією.

Практичне значення дисертаційної роботи

Отримані результати дослідження дали змогу ідентифікувати ключові чинники, що визначають доцільність вибору найбільш ефективного та безпечного методу хірургічного лікування пацієнтів із каменями верхніх сечових шляхів у поєднанні з судинною та кардіологічною патологією. Практична значущість роботи полягає у можливості безпосереднього застосування сформульованих підходів лікарями-урологами з метою оптимізації хірургічної тактики та покращення результативності лікування пацієнтів із каменями верхніх сечових шляхів і судинною та кардіологічною патологією.

Крім того, узагальнені матеріали дослідження можуть бути використані в освітньому процесі закладів післядипломної медичної освіти при підготовці та підвищенні кваліфікації фахівців. Результати роботи вже впроваджено у практичну діяльність урологічного відділення Київської міської клінічної лікарні № 3.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Дисертаційна робота виконана на високому науково-методичному рівні, що підтверджується відповідністю сформульованих завдань поставленій меті. Дослідження базується на значному клінічному матеріалі, зокрема на результатах лікування 410 пацієнтів. Для аналізу отриманих даних застосовано сучасні статистичні методи, включаючи критерії Шапіро-Уїлка, Колмогорова-Смірнова, χ^2 -Пірсона та Манна-Уїтні, що забезпечило високу достовірність отриманих результатів. Обробка статистичних даних виконувалася за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel 2020 та STATISTICA 10 (StatSoft®, Inc., USA). Висновки дисертації сформульовані чітко, мають наукове обґрунтування та повністю відповідають завданням дослідження.

Оцінка змісту оформлення та обсягу дисертації

Дисертаційна робота оформлена відповідно до встановлених вимог та представлена у вигляді рукопису українською мовою, що містить 185 сторінок основного тексту. Структура роботи включає вступ, огляд літератури, розділ з описом матеріалів і методів дослідження, три розділи з результатами власних досліджень, аналіз та узагальнення отриманих результатів, висновки, практичні рекомендації та додатки. Робота містить 57 таблицями, 11 рисунками. Список використаної літератури містить 173 джерел, зокрема 15 – кирилицею, 158 – латиницею.

У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, теоретичне та практичне значення дослідження, зазначено особистий внесок здобувача та наведено інформацію про наукові публікації за темою дисертації.

Перший розділ містить аналіз сучасних наукових джерел, присвячених лікуванню каменів верхніх сечових шляхів у пацієнтів із судинною та кардіологічною патологією, з акцентом на застосування малоінвазивних методів в умовах антитромботичної терапії.

У другому розділі дисертації наведено детальний опис клінічної вибірки, обґрунтовано критерії включення та виключення пацієнтів, охарактеризовано застосовані методи клінічного, лабораторного й інструментального обстеження. Окрему увагу приділено аналізу морфометричних параметрів конкрементів, оцінці кардіоваскулярного статусу хворих та особливостям статистичної обробки отриманих результатів.

Третій, четвертий і п'ятий розділи присвячені вивченню результатів хірургічного лікування каменів верхніх сечових шляхів із використанням різних малоінвазивних методів — екстракорпоральної ударно-хвильової літотрипсії, перкутанної нефролітотрипсії та ретроградної інтратренальної хірургії. У цих розділах проаналізовано специфіку застосування зазначених методик у пацієнтів із супутньою судинною та кардіологічною патологією, а також здійснено їх

порівняльну оцінку з позицій ефективності та безпечності з урахуванням ризику тромбоемболічних ускладнень і характеру антитромбоцитарної терапії.

Ефективність і безпечність хірургічного лікування оцінювали за показниками повноти видалення конкрементів (stone-free rate), швидкості їх елімінації, потреби у повторних оперативних втручаннях, тривалості госпіталізації, а також за характером і ступенем післяопераційних ускладнень відповідно до класифікації Clavien–Dindo.

У шостому розділі узагальнено результати проведеного дослідження, виконано їх системний та порівняльний аналіз і сформульовано основні наукові та практичні висновки, які повністю відповідають отриманим результатам, підтверджені статистичними даними та повністю узгоджуються із завданнями дослідження.

Повнота викладених матеріалів дисертації в опублікованих працях і авторефераті

За матеріалами дисертації опубліковано 5 друкованих робіт, з них: 4 – статті у фаховому науковому виданні, рекомендовані МОН України, 1 – стаття в наукових виданнях, що входять до міжнародної наукометричної бази Scopus.

Апробація результатів дисертації

Основні положення та результати роботи були представлені та обговорені на наукових форумах, пленумах і науково-практичних конференціях: конгрес асоціації урологів України – Конгрес асоціації урологів України «Лікування пацієнтів із сечокам'яною хворобою і судинною та кардіологічною патологією» (м. Київ, 15-17 червня 2023 р.); Конгрес Всесвітній день нирки «Особливості лікування пацієнтів з сечокам'яною хворобою та кардіохірургічною патологією» (м. Київ, 24-25 квітня 2024 р.); Конгрес асоціації урологів України «Особливості вибору методу хірургічного лікування у пацієнтів з каменями верхніх

сечовивідних шляхів і судинною та кардіологічною патологією» (м. Київ, 13-15 червня 2024 р.); Конгрес Всесвітній день нирки «Персоналізований підхід до вибору методу лікування пацієнтів з нефролітіазом, які приймають антикоагулянтну терапію» (м. Київ, 10-11 квітня 2025 р.); Конгрес асоціації урологів України «Вибір методу хірургічного лікування пацієнтів із каменями верхніх сечовивідних шляхів і судинною та кардіологічною патологією» (м. Київ, 12-14 червня 2025 р.).

Зауваження щодо змісту та оформлення дисертаційної роботи

Принципових зауважень щодо змісту та оформлення дисертаційної роботи під час її розгляду не виникло. Проте, є наступні недоліки, які не зменшують наукову цінність дисертаційної роботи.

1. Деякі застарілі джерела в літературі, але вони не суттєво впливають на актуальність і результативність дослідження.
2. Технічні недоліки в оформленні таблиць, але вони зрозумілі та не спотворюють дані.

Запитання для дискусії

1. Який метод хірургічного лікування, на думку автора, є найбільш безпечним у пацієнтів із високим кардіоваскулярним ризиком?
2. Які показники застосовувалися для оцінки безпечності втручань?

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Кірієнка Тараса Васильовича на тему: «Підходи до лікування пацієнтів із каменями верхніх сечових шляхів і судинною та кардіологічною патологією», котра подана на здобуття наукового ступеня доктор філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність 14.01.06 «Урологія»), присвячена актуальній проблемі, є закінченим науковим дослідженням, містить нові положення і нові науково

обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання – підвищення ефективності та безпечності лікування пацієнтів із каменями верхніх сечових шляхів і судинною та кардіологічною патологією.

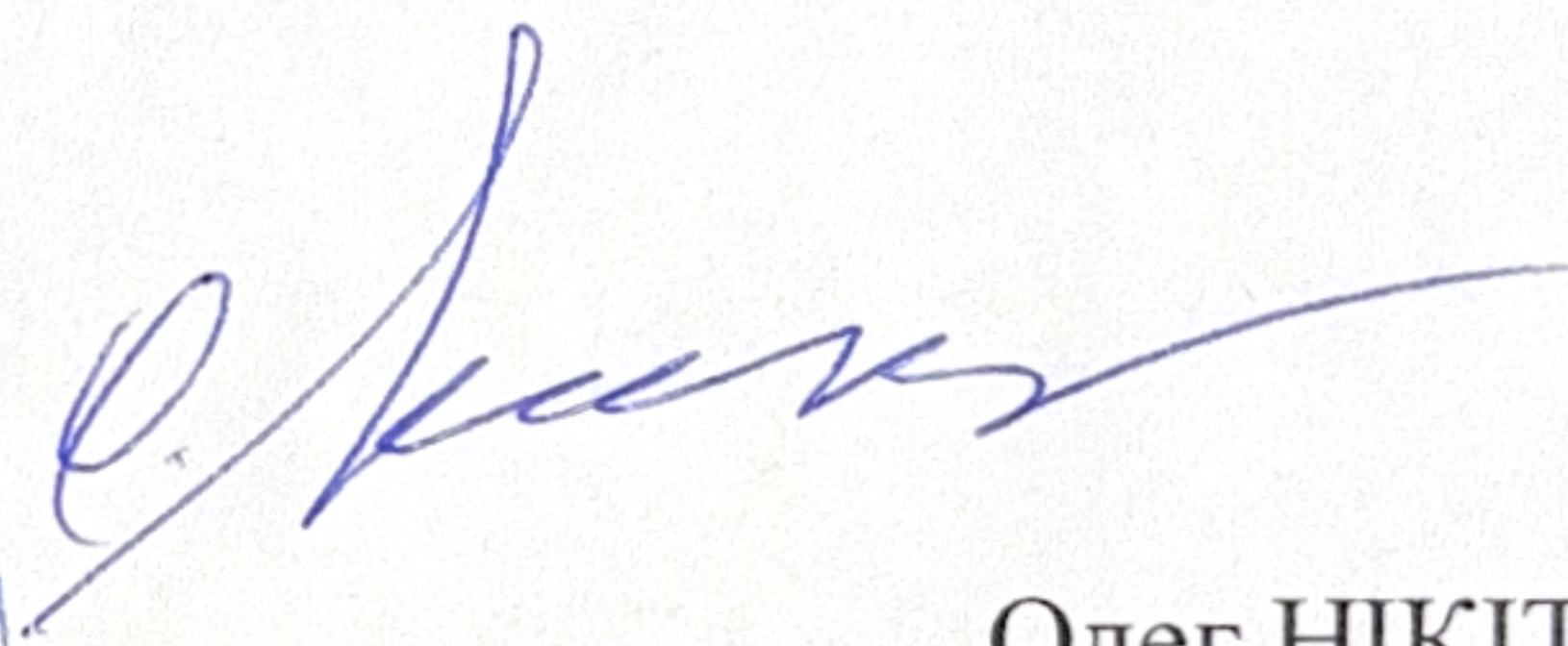
Представлена дисертація за своєю актуальністю, обсягом дослідження, ґрунтовністю наукових положень, науковою новизною, практичним значенням та висновкам відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 №44 та Наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Кірієнко Тарас Васильович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Офіційний опонент

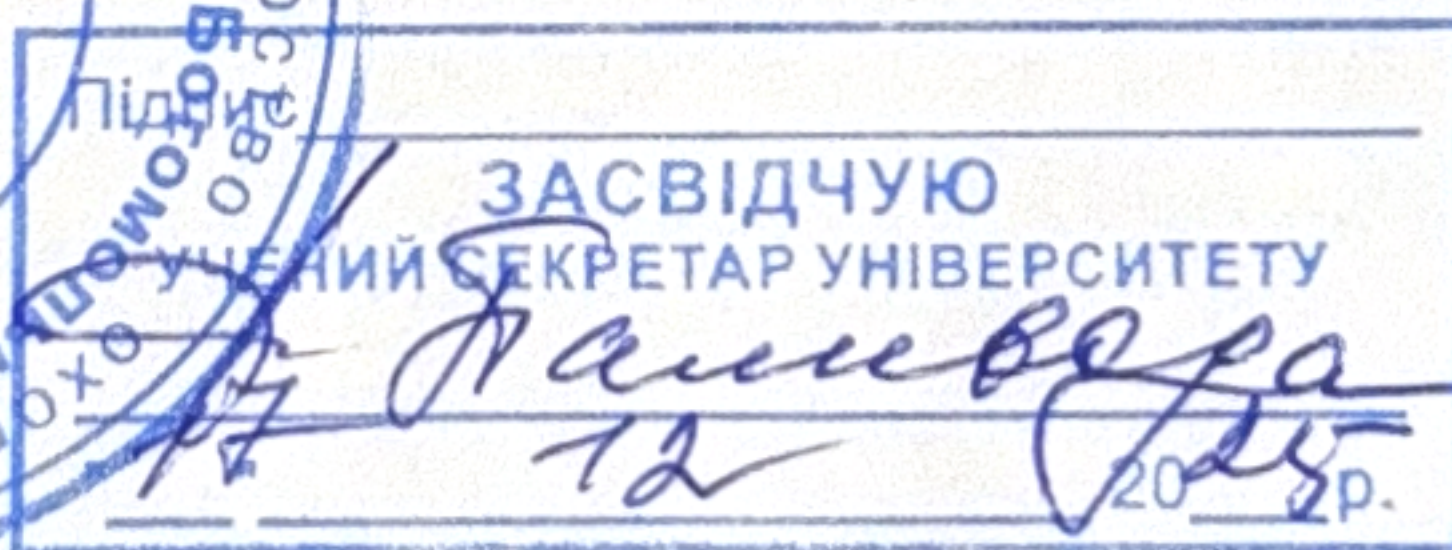
Завідувач кафедри урології

НМУ імені О.О. Богомольця

доктор медичних наук, професор

Олег НІКІТІН

Олег

Дмитров

ич Нікітін

Автор
цифрового
підпису Олег
Дмитрович
Нікітін
Дата: 2025.12.22
09:39:46 +02'00'